بسم الله الرحمن الرحيم

دعاهای استفتاح

١- « وَجَّهْتُ وَجْهِي لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ حَنِيفًا وَمَا أَنَا مِنْ الْمُشْرِكِينَ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ اللَّهُمَّ أَنْتَ الْمَلِكُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَنْتَ رَبِّي وَأَنَا عَبْدُكَ ظَلَمْتُ نَفْسِي وَاعْتَرَفْتُ بِذَنْبِي فَاغْفِرْ لِي ذُنُوبِي جَمِيعًا إِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ وَاهْدِنِي لِأَحْسَنِ الْأَخْلَاقِ لَا يَهْدِي لِأَحْسَنِهَا إِلَّا أَنْتَ وَاصْرِفْ عَنِّي سَيِّئَهَا لَا يَصْرِفُ عَنِّي سَيِّئَهَا إِلَّا أَنْتَ لَبَّيْكَ وَسَعْدَيْكَ وَالْخَيْرُ كُلُّهُ فِي يَدَيْكَ وَالشَّرُّ لَيْسَ إِلَيْكَ أَنَا بِكَ وَإِلَيْكَ تَبَارَكْتَ وَتَعَالَيْتَ أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ »[1] .

٢- « اللَّهُمَّ بَاعِدْ بَيْنِي وَبَيْنَ خَطَايَايَ كَمَا بَاعَدْتَ بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ اللَّهُمَّ نَقِّنِي مِنْ الْخَطَايَا كَمَا يُنَقَّى الثَّوْبُ الْأَبْيَضُ مِنْ الدَّنَسِ اللَّهُمَّ اغْسِلْ خَطَايَايَ بِالْمَاءِ وَالثَّلْجِ وَالْبَرَدِ »[2] .

٣- « سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ تَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالَى جَدُّكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ »[3].

اذکار رکوع

١- « سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ »[4] .

٢-« سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ و بِحَمْدِه »[5] .

٣- « سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ »[6]

٤- « سُبْحَانَ ذِي الْجَبَرُوتِ وَالْمَلَكُوتِ وَالْكِبْرِيَاءِ وَالْعَظَمَةِ »[7]

٥- « اللَّهُمَّ لَكَ رَكَعْتُ وَبِكَ آمَنْتُ وَلَكَ أَسْلَمْتُ خَشَعَ لَكَ سَمْعِي وَبَصَرِي وَمُخِّي وَعَظْمِي وَعَصَبِي»[8].

---

[1] – مسلم حديث شمارۀ ٧٧١ .

[2] – بخاری حديث شمارۀ ٧١١ و مسلم حديث شمارۀ ٥٩٨ .

[3] – (صحيح) ابوداود حديث شمارۀ ٧٧٦ . و در روايت ديگری نزد ابوداود حديث شمارۀ ٧٧٥ آمده است که رسول الله ﷺ در نماز شب بعد از اين ذکر سه بار " لا إله إلا الله" و سه بار " الله أكبر كبيرا" می‌گفتند.

[4] – (صحيح) ابوداود حديث شمارۀ ٨٧١ و ترمذی حديث شمارۀ ٢٦٢ .

[5] – (حسن) ابوداود حديث شمارۀ ٨٧٠ و بيهقی حديث شمارۀ ٢٣٨٩ و شواهد آن نزد دارقطنی (٣٤١/١).

[6] – مسلم حديث شمارۀ ٤٨٧.

[7] – (صحيح) ابوداود حديث شمارۀ ٨٧٣ و نسائی حديث شمارۀ ١١٣٢ . و معمولاً پيامبر ﷺ اين ذکر را در نماز شب در رکوع تکرار می‌کردند و عوف بن مالک می‌گويد پيامبرﷺ وقتی رکوع رفتند به اندازۀ سورۀ بقره در آنجا مکث نموده و اين ذکر را تکرار می‌کردند.

[8] – مسلم حديث شمارۀ ٧٧١.

اذکار ایستادن پس از رکوع

۱- « رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ[۹] [مِلْءُ السَّمَاوَاتِ وَمِلْءُ الْأَرْضِ و ما بينهما وَمِلْءُ مَا شِئْتَ مِنْ شَيْءٍ بَعْدُ] [۱۰] [أَهْلَ الثَّنَاءِ وَالْمَجْدِ، أحَقُّ مَا قَالَ العَبْدُ، وكُلُّنَا لَكَ عَبْدٌ، اللَّهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ وَلَا مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ][۱۱] ».

۲- « رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا كَثِيرًا طَيِّبًا مُبَارَكًا فِيهِ [مباركاً عليه كما يُحِبُّ ربنا ويرضى] »[۱۲].

اذکار سجده

۱- « سُبْحَانَ رَبِّيَ الأَعْلَى »[۱۳].

۲- « سُبْحَانَ رَبِّيَ الأَعْلَى و بِحَمْدِهِ »[۱۴] .

۳- « سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ »[۱۵] .

۴- « سُبْحَانَ ذِي الْجَبَرُوتِ وَالْمَلَكُوتِ وَالْكِبْرِيَاءِ وَالْعَظَمَةِ » [۱۶] .

۵- « اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي كُلَّهُ دِقَّهُ وَ جِلَّهُ و أَوَّلَهُ وَآخِرَهُ وَ عَلَانِيَتَهُ وَ سِرَّهُ »[۱۷] .

۶- « اللَّهُمَّ لَکَ سَجَدْتُ وَبِکَ آمَنْتُ وَلَکَ أَسْلَمْتُ سَجَدَ وَجْهِي لِلَّذِي خَلَقَهُ وَصَوَّرَهُ وَشَقَّ سَمْعَهُ وَبَصَرَهُ تَبَارَکَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ »[۱۸] .

---

[۹] – بخاری حدیث شمارۀ ۶۵۷ و مسلم حدیث شمارۀ ۳۹۲ .

[۱۰] – مسلم حدیث شمارۀ ۴۷۶ و ۷۷۱.

[۱۱] – مسلم حدیث شمارۀ ۴۷۷ .

[۱۲] – بخاری حدیث شمارۀ ۷۶۶ . و زیادی در حدیث از روایت نسایی حدیث شمارۀ ۹۳۱ و ابوداود حدیث شمارۀ ۷۷۳ با سند حسن است. و در این روایت آمده است که پیامبر ﷺ سؤال کردند که چه کسی پشت سر من این جمله را خواند؟ آن مرد گفت: ای رسول الله من بودم، رسول الله ﷺ فرمودند: «من حدود سی و اندی فرشته را دیدم که برای نوشتن آن از یکدیگر سبقت می‌گرفتند».

[۱۳] – (صحیح) ابوداود حدیث شمارۀ ۸۷۱ و ترمذی حدیث شمارۀ ۲۶۲ .

[۱۴] – (حسن) ابوداود حدیث شمارۀ ۸۷۰ و بیهقی حدیث شمارۀ ۲۳۸۹ و شواهد آن نزد دارقطنی (۳۴۱/۱).

[۱۵] – مسلم حدیث شمارۀ ۴۸۷ .

[۱۶] – (صحیح) ابوداود حدیث شمارۀ ۸۷۳ و نسائی حدیث شمارۀ ۱۱۳۲ .

[۱۷] – مسلم حدیث شمارۀ ۴۸۳ .

[۱۸] – مسلم حدیث شمارۀ ۷۷۱ .

اذکار نشستن پس از سجده

« رَبِّ (یا اللهم) اغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي وَاجْبُرْنِي وَارْفَعْنِي وَارْزُقْنِي وَاهْدِنِي و عَـافِنِـي »[19].

تشهد و اذکار بعد از تشهد

۱- « التَّحِيَّاتُ الْمُبَارَكَاتُ الصَّلَوَاتُ الطَّيِّبَاتُ لِلَّهِ السَّلَامُ عَلَيْکَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ »[20].

۲- « اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِإِبْرَاهِيمَ إِنَّکَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ اللَّهُمَّ بَارِکْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّکَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ»[21].

۳- « اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِکَ مِنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ وَمِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ وَمِنْ شَرِّ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَّالِ [اللهم انِّی أعُوذُ بِکَ مِنَ المَأثَمِ و المَغْرَمِ][22] »[23].

۴- « اللَّهُمَّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي ظُلْمًا كَثِيراً وَلَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ فَاغْفِرْ لِي مَغْفِرَةً مِنْ عِنْدِکَ وَارْحَمْنِي إِنَّکَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ »[24].

۵- « اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ وَ مَا أَخَّرْتُ وَ مَا أَسْرَرْتُ وَ مَا أَعْلَنْتُ وَمَا أَسْرَفْتُ وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي أَنْتَ الْمُقَدِّمُ وَ أَنْتَ الْمُؤَخِّرُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ »[25].

اذکار سجده تلاوت

۱- « سَجَدَ وَجْهِي لِلَّذِي خَلَقَهُ، وَشَقَّ سَمْعَهُ وَبَصَرَهُ بِحَوْلِهِ وَقُوَّتِهِ »[26].

۲- ذکر سجده ی سوره ی (ص): « اللَّهُمَّ اكْتُبْ لِي بِهَا أجراً، حُطَّ عَنِّي بِهَا وِزْرًا، وَاَحْدِثْ لِي بِهَا شُكْرًا، وَتَقَبَّلْهَا مِنِّي كَمَا تَقَبَّلْتَ مِنْ عَبْدِكَ دَاوُدَ سَجْدَتَهُ »[27].

---

[19] – (حسن) ابـوداود حدیث شمارهٔ ۸۵۰ و ترمذی حدیث شمارهٔ ۲۸۴ و ابن ماجه حدیث شمارهٔ ۸۹۸ و احمد حـدیث شـمارهٔ ۳۵۱۴ و حـاکم حدیث شمارهٔ ۹۶۴ ....

[20] – مسلم حدیث شمارهٔ ۴۰۳ .

[21] – بخاری حدیث شمارهٔ ۳۱۹۰ و مسلم حدیث شمارهٔ ۴۰۶ .

[22] – مسلم حدیث شمارهٔ ۵۸۹ و معنای مأثم گناه و مغرم بدهکاری می‌باشد.

[23] – مسلم حدیث شمارهٔ ۵۸۸ .

[24] – بخاری حدیث شمارهٔ ۷۹۹ و مسلم حدیث شمارهٔ ۲۷۰۵ .

[25] – مسلم حدیث شمارهٔ ۷۷۱ .

[26] – (صحیح) ترمذی حدیث شمارهٔ ۵۸۰ .

[27] – (حسن) ابویعلی ۲۲/۲ .